

Najwyższa Izba Kontroli (NIK) opublikowała raport ujawniający szereg nieprawidłowości w funkcjonowaniu domów pomocy społecznej (DPS) dla osób dorosłych z niepełnosprawnościami intelektualnymi oraz przewlekle psychicznie chorych. Kontrola wykazała, że w wielu placówkach nie przestrzegano podstawowych praw mieszkańców, takich jak prawo do wolności, nietykalności osobistej, ochrony zdrowia czy intymności. Problemem okazał się również brak odpowiedniego personelu medycznego na dyżurach, co zagrażało bezpieczeństwu podopiecznych.

Braki kadrowe i niskie wynagrodzenia

W co drugim skontrolowanym DPS nie zapewniono obsady pielęgniarskiej na każdym dyżurze, co uniemożliwiało efektywne udzielanie pomocy medycznej. Główną przyczyną tego stanu rzeczy są niskie wynagrodzenia, znacznie odbiegające od tych oferowanych w podmiotach leczniczych. Przykładowo, średnie wynagrodzenie zasadnicze pielęgniarki w DPS wynosiło od 4,2 do 6,3 tys. zł brutto, podczas gdy w placówkach medycznych mogło sięgać nawet 9 tys. zł brutto. Problem ten dotyczy również opiekunów medycznych, których zarobki w DPS były o wiele niższe niż w sektorze zdrowia.

Choć wprowadzenie dodatku w wysokości 1000 zł brutto od czerwca 2024 r. jest krokiem w dobrą stronę, NIK wskazuje, że to nie wystarczy, aby wyrównać dysproporcje płacowe. Izba postuluje uregulowanie statusu zawodowego pielęgniarek i opiekunów medycznych w DPS, co mogłoby zapobiec dalszemu odpływowi kadry z tych placówek.

Naruszanie praw mieszkańców

Kontrolerzy NIK ujawnili liczne przypadki łamania praw mieszkańców DPS. W czterech placówkach ograniczano im możliwość samodzielnego opuszczania domu, co zgodnie z ustawą o pomocy społecznej jest dopuszczalne jedynie na podstawie ważnego zaświadczenia lekarskiego. W jednym z domów stosowano środki przymusu bezpośredniego w formie izolacji przez 15 godzin, choć prawo dopuszcza takie działania jedynie w warunkach szpitalnych i maksymalnie przez 8 godzin.

Nieprawidłowości dotyczyły również farmakoterapii. W jednym z DPS odnotowano przypadki podawania leków bez zlecenia lekarskiego, co mogło zagrażać zdrowiu mieszkańców. Dokumentacja medyczna była często niekompletna, a w niemal 73% placówek nie dokumentowano podania wszystkich dawek leków.

Problemy infrastrukturalne i brak intymności

Większość skontrolowanych DPS nie była w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W wielu budynkach brakowało wind, uchwytów w łazienkach czy działających systemów przyzywowo-alarmowych. W niektórych domach kabiny prysznicowe nie były wyposażone w zasłony, a pokoje były zbyt małe i przepełnione, co naruszało poczucie intymności i godności mieszkańców.

Nieprawidłowości finansowe

Kontrola wykazała też problemy z zarządzaniem finansami mieszkańców. W 10 DPS pracownicy odpowiedzialni za finanse ubezwłasnowolnionych mieszkańców nie prowadzili szczegółowych rozliczeń, co uniemożliwiało weryfikację, czy środki były wydawane zgodnie z ich przeznaczeniem. Ponadto w

Krytyczna ocena funkcjonowania domów pomocy społecznej przez NIK

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: piątek, 27, grudzień 2024 13:11

Tomasz Smaś

Odsłony: 1651

w niektórych przypadkach wypłacano depozyty po zmarłych mieszkańcach osobom nieuprawnionym lub nie przekazywano ich spadkobiercom.

Rosnące zapotrzebowanie na opiekę instytucjonalną

Dane NIK wskazują, że liczba osób z zaburzeniami psychicznymi korzystających z DPS wzrosła o 8% w latach 2022-2023, podczas gdy liczba placówek pozostała niezmienna. Czas oczekiwania na przyjęcie do DPS wynosił od 28 dni do ponad 6,5 roku, co wynikało z braku miejsc, długotrwałych procedur administracyjnych oraz wysokich kosztów pobytu.

Rekomendacje NIK

Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę na potrzebę wzmocnienia nadzoru nad DPS przez powiatowe centra pomocy rodzinie i starostów. Zalecana jest także deinstytucjonalizacja opieki, czyli rozwój alternatywnych form wsparcia poza instytucjami. NIK podkreśla konieczność uregulowania statusu zawodowego pielęgniarek i opiekunów medycznych oraz zwiększenia wynagrodzeń, aby poprawić jakość opieki i zapewnić bezpieczeństwo mieszkańców DPS.

Pełna treść raportu dostępna jest w załączeniu.

Źródło: NIK